

มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา

บทที่ 5

สรุปผล อภิปราย และข้อเสนอแนะ

การวิจัยครั้งนี้ มุ่งศึกษาบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมการพัฒนาคูไปสู่ความเป็นครูมืออาชีพในยุคลปฏิรูปการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 โดยมีวัตถุประสงค์ของการวิจัยเพื่อ 1) ศึกษาบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมการพัฒนาคูไปสู่ความเป็นครูมืออาชีพในยุคลปฏิรูปการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 2) เปรียบเทียบบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมการพัฒนาคูไปสู่ความเป็นครูมืออาชีพในยุคลปฏิรูปการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 จำแนกตามคุณภาพการศึกษาของโรงเรียน

การวิจัยครั้งนี้มีวิธีดำเนินการวิจัย คือ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้แบ่งตามวิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่ วิธีที่ 1 การสัมภาษณ์ ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 จำนวน 5 คน และวิธีที่ 2 การสอบถาม ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 ปีการศึกษา 2553 จำนวน 127 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง และแบบสอบถาม การเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป และสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ การวิเคราะห์เนื้อหา ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และการทดสอบค่าที (Independent Samples Test)

สรุปผลการวิจัย

การศึกษารolesของผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมการพัฒนาคูไปสู่ความเป็นครูมืออาชีพในยุคลปฏิรูปการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 ครั้งนี้ สามารถสรุปผลการวิจัยได้ดังนี้

1. ผลการสัมภาษณ์เกี่ยวกับบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมการพัฒนาคูไปสู่ความเป็นครูมืออาชีพในยุคลปฏิรูปการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 พบว่าผู้บริหารสถานศึกษาได้แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับ

มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา

วิธีการส่งเสริมการพัฒนาคู เพื่อมุ่งสู่ความเป็นครูมืออาชีพในยุคปฏิรูปการศึกษา
ของผู้บริหารสถานศึกษาทั้ง 5 ด้าน ดังนี้

1.1 ด้านการพัฒนาการเรียนการสอน มุ่งเน้นวิธีการส่งเสริมการพัฒนาคูใน
ด้านความรู้ในเนื้อหาวิชาที่สอน ด้านการเรียนการสอน ด้านการวิจัยทางการศึกษา และด้านการวัด
และประเมินผลการเรียนการสอน

1.2 ด้านการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร มุ่งเน้นวิธีการส่งเสริม
การพัฒนาคูในด้านการใช้สื่อ ICT ด้านการนำเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารมาใช้ในการ
เพิ่มคุณภาพและประสิทธิภาพการสอนของครู และด้านการพัฒนานวัตกรรม / สื่อ ICT ในการ
จัดการเรียนการสอน

1.3 ด้านการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร มุ่งเน้นวิธีการส่งเสริมการพัฒนาคูใน
ด้านการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร ด้านการใช้ภาษาอังกฤษแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารและ
แสวงหาความรู้ และด้านการใช้ทักษะในการฟัง การพูด การอ่าน และการเขียน ภาษาอังกฤษ
เพื่อการสื่อสาร

1.4 ด้านการพัฒนาบุคลิกภาพ มุ่งเน้นวิธีการส่งเสริมการพัฒนาคูในด้านการมี
ภาวะผู้นำ ด้านความรับผิดชอบในวิชาชีพ ด้านการมีวินัย การดำรงชีวิตอย่างเหมาะสม และ
ด้านการประพฤติ ปฏิบัติตนเป็นอยู่ที่ดี

1.5 ด้านการพัฒนาตนเอง มุ่งเน้นวิธีการส่งเสริมการพัฒนาคูในด้านการแลกเปลี่ยน
ความรู้ทางวิชาชีพกับเพื่อนร่วมงาน ด้านการมีส่วนร่วมเพื่อพัฒนาวิชาชีพ และด้านการพัฒนา
วิชาชีพ

2. ผลการศึกษายกย่องของผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมการพัฒนาคูไปสู่ความ
เป็นครูมืออาชีพในยุคปฏิรูปการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษ
พระนครศรีอยุธยา เขต 1 พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษามีบทบาทในการส่งเสริมการพัฒนาคูไปสู่
ความเป็นครูมืออาชีพในยุคปฏิรูปการศึกษา โดยภาพรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก และเมื่อ
พิจารณาเป็นรายด้านอยู่ในระดับมากที่สุดคือ ด้านการพัฒนาบุคลิกภาพ และระดับมาก โดยด้านที่มี
ระดับการปฏิบัติสูงสุดคือ ด้านการพัฒนาตนเอง รองลงมาคือ ด้านพัฒนาการเรียนการสอน
ด้านการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร และด้านที่มีระดับการปฏิบัติต่ำสุดคือ ด้านการใช้
ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร

3. ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริม
การพัฒนาคูไปสู่ความเป็นครูมืออาชีพในยุคปฏิรูปการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ประถมศึกษพระนครศรีอยุธยา เขต 1 จำแนกตามคุณภาพการศึกษาของโรงเรียน พบว่า

มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา

ผู้บริหารสถานศึกษาที่ปฏิบัติงานในโรงเรียนที่มีคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนต่างกัน มีการปฏิบัติตามบทบาทในการส่งเสริมการพัฒนาคูไปสู่ความเป็นครูมืออาชีพใน ยุคปฏิรูปการศึกษาในภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาที่ปฏิบัติงานในโรงเรียนที่ผ่านการรับรองคุณภาพการศึกษามีการปฏิบัติตามบทบาทในการส่งเสริมการพัฒนาคูไปสู่ความเป็นครูมืออาชีพในยุคปฏิรูปการศึกษามากกว่าผู้บริหารสถานศึกษาที่ปฏิบัติงานในโรงเรียนที่ไม่ผ่านการรับรองคุณภาพการศึกษาทุกด้าน

อภิปรายผล

การศึกษายบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมการพัฒนาคูไปสู่ความเป็นครูมืออาชีพในยุคปฏิรูปการศึกษา สามารถอภิปรายผลได้ดังนี้

1. ผู้บริหารสถานศึกษาที่มีระดับการปฏิบัติตามบทบาทในการส่งเสริมการพัฒนาคูไปสู่ความเป็นครูมืออาชีพในยุคปฏิรูปการศึกษา โดยรวมอยู่ในระดับมากและรายด้านอยู่ในระดับมากที่สุดและระดับมาก ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ จรัสศรี บัวรุ่ง (2546 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเรื่อง บทบาทของผู้บริหารโรงเรียนในการพัฒนาคูเอกชนในกรุงเทพมหานคร พบว่า ผู้บริหารโรงเรียนส่วนใหญ่มีบทบาทในการพัฒนาคูในระดับมากทั้ง 8 ด้าน แต่ละด้านได้แก่ 1) จัดหาข้อมูลข่าวสารและเอกสารที่เกี่ยวข้องกับหลักสูตรการสอน คู่มือครู แผนการจัดประสบการณ์ครู 2) ครูใหญ่และครูหัวหน้าได้จัดระบบนิเทศสังเกตการณ์สอนและเยี่ยมชั้นเรียน 3) ส่งเสริมให้ครูจัดบรรยากาศการเรียนรู้ที่ก่อให้เกิดความสุขและความอบอุ่นต่อผู้เรียน 4) ให้คณะครูร่วมกันแสดงความคิดเห็น วิเคราะห์หาสาเหตุและปัญหาพร้อมทั้งหาแนวทางแก้ไขเพื่อพัฒนาการจัดกิจกรรม 5) จัดส่งครูเข้าร่วมประชุม อบรม เพื่อพัฒนาวิชาชีพครูตามความต้องการของโรงเรียน 6) ให้ครูศึกษางานการใช้นวัตกรรม เข้าร่วมกิจกรรม เพื่อแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับหน่วยงานอื่น 7) ส่งเสริมให้ครูได้พัฒนาสื่อเพื่อจัดกิจกรรมด้วยตนเอง และ 8) ให้ขวัญและกำลังใจแก่ผู้ปฏิบัติงานดีเด่น และเพิ่มพร พลศิริ (2549 : บทคัดย่อ) ที่ได้ศึกษายบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการพัฒนาคู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 1 ซึ่งพบว่า ระดับการปฏิบัติตามบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการพัฒนาคู โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าอยู่ในระดับมากทุกด้าน และผลการวิจัยของสมชาย รัตนวิชัย (2550 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเรื่องบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการพัฒนาคูในโรงเรียนที่จัดการศึกษาช่วงชั้นที่ 3 - 4 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาหนองคาย เขต 1 พบว่า ระดับการปฏิบัติตามบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการพัฒนาคูในโรงเรียนที่จัดการศึกษาช่วงชั้นที่ 3 - 4 โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้าน และงานวิจัยของนุรักษ์ พิสงค์

มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา

(2552 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเรื่องบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการพัฒนาครูตามมาตรฐานวิชาชีพ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสุรินทร์ พบว่า การศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษาในการพัฒนาครูตามมาตรฐานวิชาชีพ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสุรินทร์ โดยรวมอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า บทบาทในการพัฒนาครูตามมาตรฐานวิชาชีพอยู่ในระดับมาก โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านจัดกิจกรรมการเรียนการสอน โดยเน้นผลถาวรที่เกิดแก่ผู้เรียน รองลงมาคือ ด้านความร่วมมือกับผู้อื่นอย่างสร้างสรรค์ในชุมชน และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ ด้านการพัฒนาสื่อการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพอยู่เสมอ

ทั้งนี้อาจเพราะว่า ผู้บริหารสถานศึกษาในสภาวะปัจจุบันจะต้องมีการส่งเสริม สนับสนุนในการพัฒนาครูให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลง ประกอบกับความต้องการของครูในการพัฒนาตนเองให้เป็นผู้มีคุณสมบัติตามที่กฎหมายทางการศึกษากำหนดในการเข้าสู่ตำแหน่ง ดังที่ พระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ. 2547 (กระทรวงศึกษาธิการ. 2548 : 46) ให้ผู้บังคับบัญชาปฏิบัติตนเป็นตัวอย่างที่ดีแก่ผู้อยู่ใต้บังคับบัญชาและมีหน้าที่พัฒนาผู้ใต้บังคับบัญชาเพื่อให้มีความรู้ ทักษะ เจตคติที่ดี คุณธรรม จริยธรรม และจรรยาบรรณวิชาชีพที่เหมาะสมในอันที่จะให้การปฏิบัติหน้าที่ราชการเกิดประสิทธิภาพ ประสิทธิผล และความก้าวหน้าแก่ราชการ สอดคล้องกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 หมวด 7 มาตรา 52 (สำนักงานปฏิรูปการศึกษา. 2545 : 31) ระบุว่า ให้กระทรวงส่งเสริมให้มีระบบกระบวนการผลิต การพัฒนาครู คณาจารย์ และบุคลากรทางการศึกษาให้มีคุณภาพและมาตรฐานที่เหมาะสมกับการเป็นวิชาชีพชั้นสูง โดยการกำกับและประสานให้สถาบันที่ทำหน้าที่ผลิตและพัฒนาครู คณาจารย์ รวมทั้งบุคลากรทางการศึกษาให้มีความพร้อม และมีความเข้มแข็งในการเตรียมบุคลากรใหม่และการพัฒนาบุคลากรประจำอย่างต่อเนื่อง ดังนั้นจึงมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่ผู้บริหารสถานศึกษาจะต้องดำเนินการพัฒนาครูให้มีความรู้ ความเข้าใจ รวมทั้งความชำนาญให้เหมาะสมอยู่เสมอ โดยดำเนินการในรูปแบบต่าง ๆ กัน ซึ่งผู้บริหารสถานศึกษามีส่วนรับผิดชอบโดยตรงกับการบริหารจัดการและพัฒนาครูให้มีประสิทธิภาพ

2. ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมการพัฒนาครูไปสู่ความเป็นครูมืออาชีพในยุคปฏิรูปการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 จำแนกตามคุณภาพการศึกษาของโรงเรียน พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาที่ปฏิบัติงานในโรงเรียนที่ผ่านการรับรองคุณภาพการศึกษามีการปฏิบัติตามบทบาทในการส่งเสริมการพัฒนาครูไปสู่ความเป็นครูมืออาชีพในยุคปฏิรูปการศึกษามากกว่าผู้บริหารสถานศึกษาที่ปฏิบัติงานในโรงเรียนที่ไม่ผ่านการรับรองคุณภาพการศึกษา ในภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานที่ว่า ผู้บริหารสถานศึกษาที่

มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา

ปฏิบัติงานที่มีคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนต่างกัน มีบทบาทในการส่งเสริมการพัฒนาคูไปสู่ความเป็นครูมืออาชีพในยุคปฏิรูปการศึกษาต่างกัน หรืออาจกล่าวได้ว่า บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมการพัฒนาคู ทั้ง 5 ด้าน ขึ้นอยู่กับคุณภาพการศึกษาของโรงเรียน ซึ่งสอดคล้องกับ งานวิจัยของ กูลด์ (Gould. 1998 : Abstract) ได้ศึกษาเรื่อง การรับรู้ของครูใหญ่ในโรงเรียนประถมศึกษาเกี่ยวกับบทบาทของตนเองในการช่วยเหลือครู เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ของนักเรียน พบว่า บทบาทของครูใหญ่ในการช่วยเหลือครูเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ของนักเรียนนั้น เป็นบทบาทลำดับต้น ๆ ของครูใหญ่ในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของโรงเรียน และควรถือว่าบทบาทนี้เป็นหัวใจสำคัญของการพัฒนาโรงเรียนที่ผู้บริหารต้องแสดงภาวะผู้นำ และรายงานการวิจัยของสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา (2553 : 289) จากรายงานการวิจัยการวิเคราะห์กระบวนการพัฒนาการศึกษาของโรงเรียนภายหลังการประเมินภายนอกรอบแรก ผลการวิจัยพบว่า ปัจจัยที่ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในการจัดการศึกษาของโรงเรียนและทำให้เกิดความสำเร็จของโรงเรียนมากขึ้น คือ ความสามารถของผู้บริหารโรงเรียน ผู้บริหารที่มีวิสัยทัศน์ มีวิธีการทำงานเพื่อให้ทุกฝ่ายยอมรับ และให้ความร่วมมือ มีความสามารถในการระดมทรัพยากรจากชุมชน ภาครัฐและภาคเอกชน และมีความรู้ความสามารถในการบริหารจัดการ มีความมุ่งมั่นทุ่มเทต่อการทำงาน มีภาวะผู้นำทางวิชาการ และสามารถประสานการทำงานกับครูทุกคนในโรงเรียนได้ ทำให้ครูทุกคนมุ่งมั่นพัฒนาโรงเรียน

ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า ผู้บริหารสถานศึกษาที่ปฏิบัติงานในโรงเรียนที่ผ่านการรับรองคุณภาพการศึกษาสามารถปรับปรุงระบบการบริหารในโรงเรียนให้เหมาะสมกับการเปลี่ยนแปลงของการบริหารงานสมัยใหม่ที่เป็นการส่งเสริมให้เกิดความสำเร็จของงาน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ไพโรจน์ มงคลสินธุ์ (2541 : บทคัดย่อ) ให้ความเห็นว่า โรงเรียนที่ประสบผลสำเร็จในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา เพราะมีการบริหารงานอย่างเป็นระบบ มีการวางแผนที่ดี มีการนิเทศภายใน การมอบหมายงานควบคุม กำกับ และติดตามงานและเป็นระเบียบ ผู้บริหารมีหลักการบริหารสามารถปรับปรุงประยุกต์ได้ทุกเมื่อทันต่อเหตุการณ์ มีวิสัยทัศน์ที่กว้างไกล มีเทคนิควิธีประสานสัมพันธ์ และมีคุณธรรมประจำใจ จึงจะสามารถทำให้โรงเรียนประสบความสำเร็จได้อย่างมั่นคง นอกจากนี้ ผู้บริหารสถานศึกษาที่ปฏิบัติงานในโรงเรียนที่ผ่านการรับรองคุณภาพการศึกษา ย่อมมีความพร้อมในการจัดการบริหารบุคคล การใช้วัสดุอุปกรณ์การศึกษา และแหล่งวิทยาการต่าง ๆ ให้เกิดประโยชน์ตามเป้าหมายได้มากกว่าผู้บริหารสถานศึกษาที่ปฏิบัติงานในโรงเรียนที่ไม่ผ่านการรับรองคุณภาพการศึกษา

มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา

105

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะจากการวิจัย

จากผลการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะที่เป็นประโยชน์ต่อการนำผลการวิจัยไปใช้เพื่อการวิจัยครั้งต่อไป ดังมีรายละเอียดดังนี้

1. ผู้บริหารสถานศึกษาควรส่งเสริมและสนับสนุนให้ครูในโรงเรียนที่ไม่มีความรู้ทางด้านภาษาอังกฤษหรือไม่มีครูที่สอนวิชาภาษาอังกฤษโดยตรงได้เข้ารับการอบรม ร่วมประชุม สัมมนา ฝึกปฏิบัติจริงเกี่ยวกับภาษาอังกฤษ เพื่อให้มีความรู้อย่างถ่องแท้และสามารถนำไปปฏิบัติได้จริงจะทำให้การจัดการเรียนการสอนประสบความสำเร็จ

2. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาควรนำผลการประเมินคุณภาพภายนอกของสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (สมศ.) มาจัดทำแผนปรับปรุงพัฒนาครุร่วมกับผู้บริหารสถานศึกษา และมีการติดตามกำกับกระบวนการพัฒนาจนได้มาตรฐาน

ข้อเสนอแนะในการวิจัยในครั้งต่อไป

ในการวิจัยครั้งต่อไป ผู้วิจัยเสนอแนะประเด็นที่น่าสนใจดังนี้

1. ควรมีการศึกษาความคิดเห็นของครู ผู้ปกครอง คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน และศึกษานิเทศก์ ที่มีต่อบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมการพัฒนาครูไปสู่ความเป็นครูมืออาชีพ

2. ควรศึกษาความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของการส่งเสริมการพัฒนาครูไปสู่ความเป็นครูมืออาชีพ

มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา